

ОГЛЯД ОСНОВНИХ ІНДИКАТОРІВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ У СТРАТЕГІЙНІЙ ПОЗИЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

В. Кадала, О. Гузенко

Донецький юридичний інститут МВС України

kadala@i.ua

reginaguzenko2015@gmail.com

Сучасність доводить, що питання Євроінтеграційне спрямування розвитку українського суспільства не втратило своєї актуальності та залишається дискусійною платформою в наукових і політичних колах. Останнім часом пріоритетності набирає доволі широкий спектр співпраці, який в основі має взаємоузгодженні позиції щодо проблематичних аспектів розвитку та життєдіяльності країни. Безумовно обговорення питань, які займають доволі пріоритетні позиції розвитку України з європейськими партнерами лежить в площині дискусійної платформи, а як наслідок, досягається результативність діалогу та з'являється можливість дійти до прийняття відповідного рішення.

Наступним кроком виступає процес адаптації обговорених Євроінтеграційних ініціатив шляхом внесення змін до законодавчих регуляторів, з метою отримання інструментів їх фактичного впровадження. Саме на цьому етапі Євроінтеграційні ініціативи отримують оцінку політиків стосовно доцільності внесення змін до тих законодавчих регуляторів, які мають надати їм відповідний зміст при фактичному адаптуванні.

Ми вважаємо, що в основу успішного впровадження обраних Євроінтеграційних ініціатив покладено ті законодавчі регулятори, які здатні позитивно вплинути на вирішення стратегічних завдань розвитку сучасного суспільства з обов'язковим збереженням національних інтересів. У разі порушення зазначеного взаємозв'язку доцільність впровадження Євроінтеграційних ініціатив є досить сумнівною та матиме доволі проблематичні моменти в період фактичної адаптації.

На даний час, якщо розглядати питання Євроінтеграційних ініціатив з позиції суспільства нашої країни то варто зупинитися на обґрунтуванні таких його рис як фінансово – економічні, екологічні, та соціально – економічні напрямки його розвитку. Крім того, ми вважаємо, найбільш пріоритетним питанням має залишатися проблема розвитку, формування та використання людського капіталу. Без зазначеної складової розвиток суспільства практично не матиме успіху як у фінансово – економічних так і соціально економічних циклах розвитку країни, не відбудеться достатній рівень розвитку різних бізнесових структур, практично поза досягненням результативності залишаться

питання екологічного призначення та й на кінець існування країни взагалі, її розвиток також уповільнюються.

З метою більш детального визначення рольового аспекту Євроінтеграційних ініціатив, які впливають на сучасний розвиток нашої країни варто звернути до 85 існуючих законодавчих регуляторів, які зазнали змін для проведення адаптаційних процесів. Зазначений підхід обґрунтовується тим, що без законодавчих вітчизняних регуляторів вести мову про адаптацію окремих положень Євроінтеграційних ініціатив неможливо. Зміни у вітчизняних законодавчих регуляторах, у більшості випадків, сприяють забезпеченню вирішенню поставлених питань на більш реалістичному рівні.

Проведені дослідження показали, що останнім часом в Україні тематичним спрямуванням Євроінтеграційних ініціатив мають доволі широкий діапазон. Підтвердженням цьому можуть слугувати події, які відбулися на початку 2020 року, а саме проведення публічної дискусії на тему «Порядок денний європейської інтеграції: амбіції України на 2020 рік», яку організував проект «Громадська синергія» у співпраці з «Європейською правдою» та Українською стороною Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС (Київ, 2020).

Зокрема, за результатами проведеної публічної дискусії представники Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС виклали власні очікування щодо результатів розвитку відносин між Україною і ЄС в окремому документі. Позитивним є те, що учасники публічної дискусії визначилися з напрямками співпраці та чітко окреслили сферу дій на середньострокову перспективу. Разом з тим було запропоновано закріпити прийняте рішення шляхом внесення змін до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (Київ, 2020). Отже, на 2020 рік для України було окреслено певні індикатори, які експерти рекомендували досягти міжнародним партнерам у середньостроковій перспективі у пріоритетних сферах європейської інтеграції, а саме:

юстиція, свобода, безпека; торгівля, митниця та санітарні і фітосанітарні заходи, АСАА (промислові товари, а саме низьковольтне обладнання, електромагнітна сумісність та машини);

цифровий порядок денний (телекомунікаційні послуги); енергетика; довкілля та транспорт.

Зокрема директор Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження» Д.Шульга (Шульга, 2020) аналізуючи питання співпраці з ЄС звернув увагу на той факт, що «...роботу над виконанням Угоди про асоціацію в частині секторальної інтеграції Україна має завершити не пізніше кінця 2023 року, а загалом всі положення Угоди, щодо яких визначені терміни виконання,

мають бути виконані не пізніше 31 грудня 2025 року». На думку експерта особлива увага має бути приділена питанню про прийняття рішень ЄС про інтеграцію України до внутрішнього ринку ЄС у відповідних секторах, як це передбачено Угодою про асоціацію.

Ми поділяємо думку Д. Шульга (Шульга, 2020) стосовно того, що першим кроком у вирішенні питання секторальної інтеграції України у рамках Угоди мають стати такі заходи як:

укладення угоди АСАА; визнання еквівалентності систем санітарного та фітосанітарного захисту у ключових секторах сільськогосподарських товарів;

визнання авторизованих економічних 86 операторів; приєднання України до єдиної транзитної системи ЄС (NCTS);

оновлення Додатку XVII-3 та укладення угоди про взаємне визнання електронних довірчих послуг між Україною та ЄС;

рішення органів асоціації про доступ до ринку державних закупівель на рівні завершеного третього етапу Індикативного плану; підписання угоди про спільний авіаційний простір (після Brexit).

Доцільно зазначити, що питання секторальної інтеграції України було відзначено під час проведення у 2019 році учасниками проекту «Громадська синергія» у партнерстві з Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС прес-конференції «Підсумки Ради асоціації Україна - ЄС: Євроінтеграційний порядок денний на 2019 рік».

Під час проведення даного заходу віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України І. Климпуш - Цинцадзе (Климпуш - Цинцадзе, 2019) відзначила наступне: «...експерти презентували дослідження «Інтеграція у рамках асоціації: динаміка виконання угоди між Україною і ЄС», яке показало результати аналізу імплементації Угоди про асоціацію у секторах, де передбачене відкриття внутрішнього ринку ЄС». На думку експертів на часі виконання Україною «домашнього завдання» з нормативно-регуляторного наближення: технічне регулювання (ринок промислових товарів), митні процедури, цифровий ринок, фінансові послуги, державні закупівлі, енергетика (газовий ринок).

Доцільно звернути увагу на той факт, що Євроінтеграційні ініціативи, які було обґрунтовано на вищевикладеному заході надало можливості окреслити перспективи на 2023 рік та надати оцінку сучасному стану рівня робіт в межах кожного окресленого індикатора розвитку та співпраці.. Так в контексті індикатора «юстиція, свобода, безпека» було відзначено, що Україна виконала завдання, передбачені на 2020 рік в рамках Стратегії з інтегрованого управління кордонами та Стратегії державної міграційної політики. Крім того,

експерти звернули увагу на угоди між Україною і сусідніми країнами-членами ЄС про спільний контроль на кордоні, узгоджені з Шенгенським правом.

З позиції індикатора «торгівля, митниця та санітарні і фіто санітарні заходи» рядом експертів (Шульга Д., Сидоенко С., Міщук З., 2020). відзначено:

прискорення лібералізації взаємного доступу на ринки товарів шляхом відмови від перехідних періодів, які ще не завершилися, та розширення тарифних квот з урахуванням динаміки експорту у 2017-2019 роках;

початок процедури приєднання України до системи спільного транзиту ЄС;

наявні предпосилки стосовно того, що Україна та ЄС прямують до повної тарифної лібералізації у торгівлі товарами.

В свою чергу дослідження реалів та перспектив адаптування індикатора «АСАА (промислові товари, а саме низьковольтне обладнання, електромагнітна сумісність та машини)» показало, що на даний час наша держава отримала позитивний висновок ЄС щодо готовності України до підписання Угоди про 87 оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА) у секторах низьковольтного обладнання, електромагнітної сумісності та машин(Шульга Д., Сидоенко С., Міщук З., 2020). При цьому зважаючи на успішну імплементацію вже підписаної угоди АСАА, Україна та ЄС зобов'язалися розпочати діалог щодо розширення дії АСАА на продукцію інших секторів промисловості, в яких Україна прийняла технічні регламенти на основі регламентів і директив ЄС, чинних станом на 2023 рік.

Дослідження інших індикаторів розвитку України та співпраці з ЄС (цифровий порядок денний (телекомунікаційні послуги); енергетика; довкілля та транспорт) вказало також на існування позитивних зрушень. До їх складу варто віднести (Шульга Д., Сидоенко С., Міщук З., 2020).

По-перше, розпочато укладення Угоди про взаємне визнання електронних довірчих послуг між Україною та ЄС, визначений механізм та алгоритм співпраці в сферах Єдиного цифрового ринку ЄС, узгоджено Стратегію і план заходів інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС. При цьому до 2023 року передбачено почати співпрацю з ЄС у режимі внутрішнього ринку в секторі телекомунікацій. З цією метою на даний час узгоджено план повної інтеграції цифрового ринку України до ринку ЄС.

По-друге, затверджений та почав ефективно діяти механізм «Співробітництво у сфері енергетики» в частині погодження проектів рішень України в сфері енергетики із Європейською комісією. До 2023 року передбачено завершення інтеграції України до ENTSO-E.

По-третє, оновлено змістовність розділу «Довкілля», тобто з можливим включенням директив у сфері відходів, шуму, хімічних речовин й добробуту

тварин та адаптування змін щодо з урахуванням зобов'язань за Паризькою угодою.

В стратегічній середньостроковій перспективі розвитку Україні в контексті співпраці з ЄС передбачено, з одного боку, затвердження механізму включення природоохоронних територій України до європейської мережі у форматі "NATURA 2000+", з іншого боку, узгодження механізму фінансування впровадження стандартів ЄС у сфері довкілля, включаючи найкращі доступні технології та методи (НДТМ) в окремих секторах. З позиції індикаторів «інші пріоритети», а саме транспорт Україна в межах співпраці з ЄС погодила формат долучення української сторони до європейської ініціативи Green Deal, із перспективою подальшого зближення у цій сфері (Шульга Д., Сидоенко С., Міщук З., 2020).

На даний час вже підписано угоду про спільний авіаційний простір, а у рамках транспортного діалогу Україна - ЄС знайдене рішення, що зняло проблему браку дозволів на автомобільні вантажні перевезення. На 2023 рік передбачено укладення угоди у галузі автомобільного транспорту між Україною і ЄС.

Враховуючи вищевикладене доцільно зробити ряд висновків. Співпраця України з ЄС базується на чітко окреслених індикаторів розвитку, робить позитивні кроки щодо їх адаптації, а як наслідок, поступово виконує стратегічний план розвитку, який розрахований на середньострокову 88 перспективу. Одним з напрямків успішного адаптування індикаторів середньострокового розвитку України має стати комплексне виконання намічених євро інтеграційних ініціатив до 2023 року. Саме такий підхід сприятиме осучасненню розвитку пріоритетних напрямків функціонування країни в майбутньому.

Література:

Євроінтеграційні амбіції України на 2020 рік: підсумки публічної дискусії(2020):Європейська правда. Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/news/yevrointegratsijni-ambitsiyiukrayiny-na-2020-rik-pidsumky-publichnoyi-dyskusiyi/>

Климпуш-Цинцадзе, І. (2019). Основні тези спікерів з прес-конференції «Підсумки Ради асоціації Україна-ЄС: євроінтеграційний порядок денний на 2019 рік»: Громадська синергія. Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/news/osnovni-tezy-spikeriv-zpres-konferentsiyi-pidsumky-rady-asotsiatsiyi-ukrayina-yes-yevrointegratsijnyj-poryadokdennyj-na-2019-rik>.

Шульга, Д. (2020). Євроінтеграція-2020: що має стати пріоритетом у виконанні Угоди з ЄС Європейська правда. Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/01/13/7104931/>

Шульга, Д., Сидоенко, С., Міщук, З. (2020). Пріоритети розвитку асоціації з ЄС: очікування українських громадських експертів. Європейська правда. Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/news/priorytety-rozvytku-asotsiatsiyi-z-yes-ochikuvannya-ukrayinskyh-gromadskyh-eksperti/>